

Hands-on ella ikki

Um ein skal royna at definera ein listahandverkara út frá tilgongdina til tilfarið og ein arv sum hevur for-søguliga rót, so kann man siga at ein góður listahandverkari hevur stórt tilfarsinnlit, so mikið, at viðkomandi kann hevja seg upp um tøkna, til at koma fram til útrykkið. Tað vil siga, hava ein suverenitet mótvegis tilfarinum.

Eitt dømi um hetta er keramikarin Christine Schou Christensen, sum granskar form og útrykk við glasurum á slóðbrótandi hátt, men tó ikki hevur slept klassiska forminum, ílatið. Ein nútíðar listahandverkari par exelance? Hon verður presenterað sum keramikari og skulptør hvørt um annað.

Sama er galdandi fyri Ulla Viotti, sum nýtir hevdbundna múrsteinin til síni uttandura rúm. Er tað listahand- verk, list ella kanska arkitekturur? Tað velst kanska meiri um, hvat tú sum áskoðari velur at leggja dent á. Reagera vit ikki bæði uppá tilfarsnýtsluna og útrykkið? Ber til at skilja í millum hesi bæði, tilfar/ útrykk? Tað er ikki langt frá Viotti til múrsteins-skulpturarnar hjá Per Kirkeby. Bæði velja heilt tilvitað eitt ávíst slag av múrsteini--men ikki tað sama. Vit eru niðri í smálutunum nú.

Og kann man siga, at listafólkið ikki er bundin av handverki?

Nøkur av teimum mest víðagitnu listafólkunum eru í dag meiri listafólk og verksmiðjuleiðarar, og minni »hands-on« listafólk.

Dømi: Ólafur Eliasson, Damian Hurst og Anish Kapoor. Teir hava dugnaligar handverkarar at framleiða verkini, og á ein hátt kann man siga, at tá er handverksdyggin aftur komin í háseti.

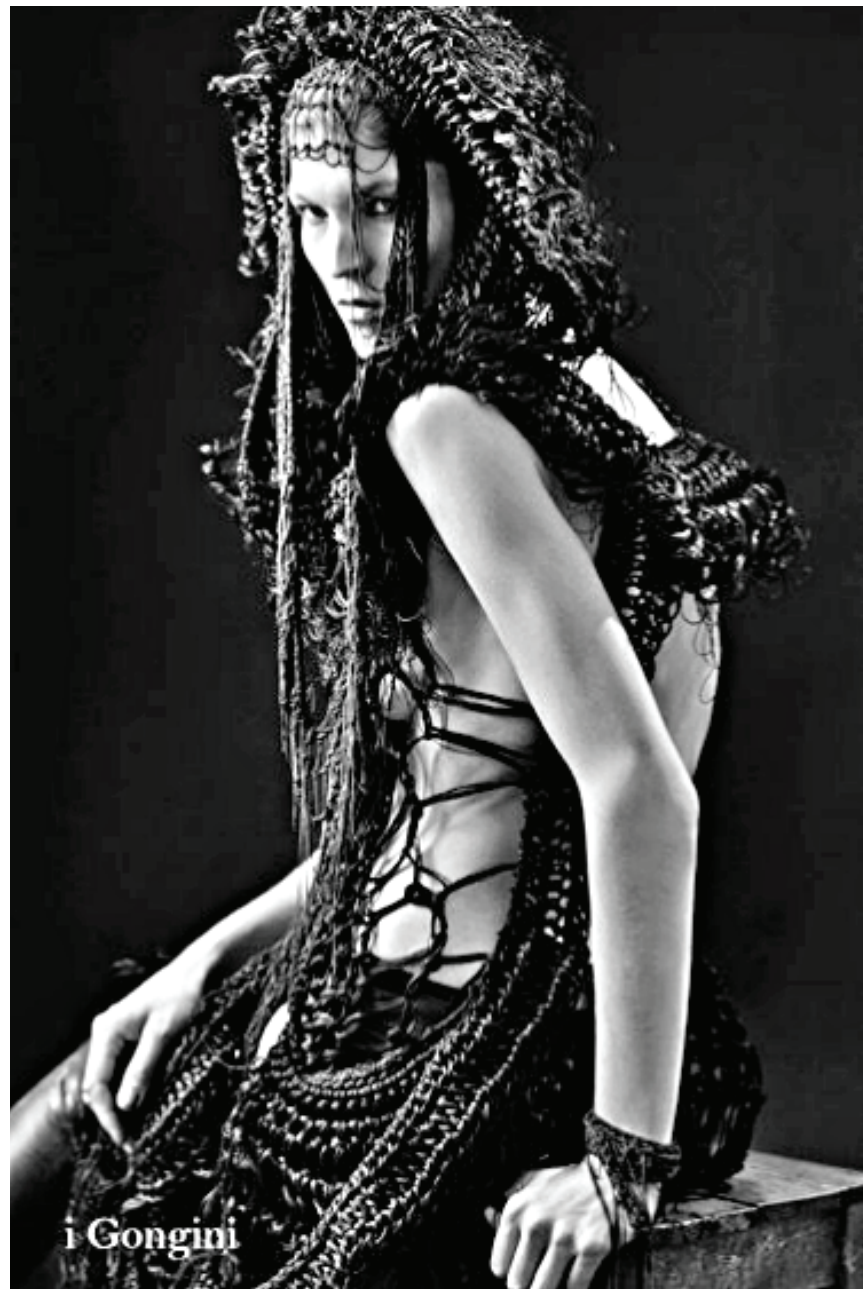
Sunflower Seeds hjá Ai Wei-Wei á Tate er eitt tilíkt verk við djúpum rótum afturi í kinesiskari søgu og sið-søgu. Visuelt og sansaligt ómetaligt, spirituelt og holdsliga umfevnandi og avbjóðandi, og handverk av myto-logiskum proportiónum. Og tað flytir seg á øllum hugsandi pallum.

Rustikkur muður

Í 70'unum kundi tú enn í ramasta álvara flyta burtur úr meldrinum og dreyga tíni grovligu, brúnu tekrúss til lokala marknaðin og liva av tí. Tað gav persónliga- og samfelagsliga meining.

Í dag er tann útbúgvingin nærur ikki til meira. Og krússini framleiðast bæði biligari og betri í asiatisku lond-unum.

Útbúgvingin er broytt, niðurlagað ella lögð saman við listaháskúla ella designskúla. Tíðin er ein onnur, samfelagsliga, hugmyndaliga, figgjarliga og politiskt er veruleikin broyttur. Gamlar dygdir sum gott handalag o.s.fr. hevur ikki nakað serstakt virði í dag, mátað verður út frá øðrum td. búskaparliga burðardyggu treytum. Og tá hevur listahandverkið lítlan og ongan kjans.

Tá ið brúksvirðið ikki longur er eitt krav ella ein móguleiki, verður latið upp fyri øðrum hugtøkum. Ella kanska nettupp tí at mátistokkurin broytist, so broytist eisini áskoðanin og dialogurin við fakið. Heilt nógvir listahandverkarar arbeiða konceptuelt. Eins og í listini er eitt konceptuelt rák sum er de-materielt, t.v.s. vendir sær frá ítøkiliga tilfarinum og yvir í reint hugskotsbaserað verk. Td. videoverkið Absentia við musselmálað body-paint hjá Susanne Hangaard.

Í nógvum førum hevur Lislerud fingið rætt, listahandverkarar hava slept, og trína við sínum »fórningi« inn á pallin, har listin hevur haft ræðisrætt. Og tá troðkar ein annar spurningur seg inn á teg: hvar verður verkið, lista-verkið/ listahandverkið, framsýnt? Er tað samhangurin, sum verkið verður sett í sum definera, hvørja kategori tað hoyrir til?

Black and white

Í okkara heimliga umhvørvi hendir mangt áhugavert.

Klæðnasniðgevin Barbara í Gongini, rakar við sínum sundurskrøddu, dekontrueraðu og fragmenteraðu kroppslistarverkum við týðuligum tengslum at fortíðini, okkurt í okkum sum peikar frameftir. Hon arbeiðir í einum marknalandi mitt í millum klæðnasniðgeving, performans og skulptur.

»Livandi standmyndirnar« hjá Marionnu Mørkøre og Rannvá Káradóttir í filminum Magma td., hava

karaktér av mynstrum, endurtøkum av »bordum«, sum man kennir frá tekstil-listini. Ein samanrenning av filmi, dansi og tekstillist. Eisini tær flyta seg úr einum kendum landi inn í annað rúm. Definitionin hongur í luftini.

Triðja rúmið

Sum tað skiljst út frá hesum drúgva kjaki, er ikki einfalt at gera nakra greiða niðurstøðu um, hvat listahandverk er. Jórún Veiteberg siterar ein annan teoretikara, Homi K. Bhabha, sum definera listaverk sum hoyrandi til í einum »triðja rúmi« har hond og ond ikki eru mótsetningar, har eingin hierakisk ordan er millum ymsar praksissar. Í hesum rúmi stríðast lista-handverkarar fyri at vera viðfarin uppá egnar treytir.

Okkara tíð er merkt av desillutiún og fragmentering. Hetta endurspeglar í øllum listagreinum. Í okkara post-modernistisku tíð, er hugsanin um, at tað finnast allgyltir sannleikar gingnir til grundar. Og tað er eisini grundin til, at gamlar definitiúnir standa fyri falli.

Rúm

Tíð og hugtøk broytast. Og lættari er at vera eftirklókur.

Méret Oppenheim og Marianne Brandt vóru slóðbrótarar, men ikki listahandverkarar í okkara týðningi og tó mótast teirra heimar lættliga í einum felags rúmi í dag. Ella sagt á annan hátt: listahandverkið rúmast væl í tí rúmi, sum ma. tær skaptu.